T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 21.10.2026
Sayı: 7283

51904

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili
Dışişleri Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanı** Sn. **Ömer BOLAT** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 20/10/2026

Prof. Dr. Metin Ergun
Muğla Milletvekili

Türkiye'nin önemli emek yoğun imalat sektörlerinden biri olan ayakkabı sanayisi, son yıllarda ciddi bir rekabet ve istihdam kaybıyla karşı karşıyadır. Sektör temsilcileri, son 3,5 yılda istihdamın yaklaşık yüzde 40, adet bazında ihracatın ise yaklaşık yüzde 50 gerilediğini; yüzlerce işletmenin kapandığını ve yaklaşık 150 bin kişilik istihdam kaybı yaşandığını ifade etmektedir.

Ticaret Bakanlığının 2026 tarihli Ayakkabı Sektör Raporu da sektörün dış ticaret performansındaki bozulmayı ortaya koymaktadır. Buna göre ayakkabı ihracatı 2022 yılında 1,3 milyar dolardan 2025 yılında 1 milyar dolara gerilerken, ithalat aynı dönemde 962 milyon dolardan 1,7 milyar dolara yükselmiştir. Böylece sektör 2025 yılında yaklaşık 670 milyon dolar dış ticaret açığı vermiştir.

2025 yılında ayakkabı ithalatının yaklaşık yüzde 75'inin Çin, Vietnam ve İtalya'dan gerçekleştirilmesi, yerli üreticilerin rekabet gücünün korunmasına yönelik politikaların etkinliğinin sorgulanmasını gerekli kılmaktadır. Üstelik ayakkabı ithalatında uygulanan ilave gümrük vergisinin 2024 sonunda yüzde 30'dan yüzde 40'a çıkarılmasına rağmen ithalatın yüksek seviyesini koruduğu görülmektedir.

Bu bilgiler ışığında;

1. 2022-2025 döneminde ayakkabı ihracatının 1,3 milyar dolardan 1 milyar dolara gerilemesinin temel nedenleri konusunda Bakanlığınız tarafından herhangi bir analiz yapılmış mıdır? Yapıldıysa bulgular nelerdir?

2. Ayakkabı ithalatının aynı dönemde 962 milyon dolardan 1,7 milyar dolara yükselmesinin yerli üretim ve istihdam üzerindeki etkisine ilişkin Bakanlığınızca bir çalışma yapılmış mıdır?

3. Sektör temsilcilerinin dile getirdiği yaklaşık 150 bin kişilik istihdam kaybı ve yüzde 40 oranındaki istihdam gerilemesi Bakanlığınız tarafından doğrulanmakta mıdır? Son beş yılda sektördeki istihdamın yıllara göre seyri nasıldır?

4. Son beş yılda ayakkabı sektöründe faaliyetini sonlandıran işletme sayısı kaçtır? Kapanmaların başlıca nedenleri nelerdir?

5. 2025 yılında ithalatın yaklaşık yüzde 75'inin Çin, Vietnam ve İtalya'dan yapılması dikkate alınarak, bu ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim ve istihdam üzerindeki etkisini ölçen bir çalışma yapılmış mıdır?

6. Ayakkabı ithalatında ilave gümrük vergisinin yüzde 30'dan yüzde 40'a çıkarılmasına rağmen, ithalatın 2025 yılında 1,7 milyar dolara ulaşması dikkate alındığında, söz konusu vergi artışının yerli üretim ve ithalat üzerindeki etkisi ölçülmüş müdür? Alınan tedbirlerin neden beklenen sonucu vermediği konusunda bir değerlendirme yapılmış mıdır?

7. Ayakkabı sektöründe düşük kıymet beyanı, yanlış GTİP veya menşe beyanı ve kayıt dışı ticaret yoluyla haksız rekabet oluşturulduğuna ilişkin kaç denetim gerçekleştirilmiş, kaç işlemde usulsüzlük tespit edilmiştir?

8. Ayakkabı üretiminde kullanılan deri, suni deri, taban, kauçuk, kimyasal maddeler ve diğer yan sanayi ürünlerinin maliyetlerini azaltmak amacıyla gümrük vergilerinin düşürülmesi veya sıfırlanmasına yönelik bir çalışma yürütülmekte midir?

9. 2024, 2025 ve 2026 yıllarında ayakkabı sektörüne ne kadar ihracat desteği ve ihracat kredisi kullandırılmış, bu desteklerden kaç firma yararlanmıştır?

10. Ayakkabı sektörünün üretim ve ihracat kapasitesini yeniden artırmak ve istihdam kaybını durdurmak amacıyla Bakanlığınız tarafından özel bir sektörel eylem planı çalışması var mıdır?